

Додаткові гроші на медицину є в самій медицині

Цифри запланованого фінансування охорони здоров'я в цьому році дісталися нам ще від попереднього Кабінету Міністрів. У січні у своєму інформаційно-аналітичному бюлетені уряд хвалився тим, що фінансування медицини у 2014 році буде найбільшим за всі роки незалежності України. Зокрема, в повідомленні йшлося, що «4,9% від ВВП — найвищий рівень фінансування медичної галузі в Україні за роки незалежності. Варто зазначити, що на сьогодні Всесвітня організація охорони здоров'я рекомендує країнам виділяти на потреби охорони здоров'я не менше 5% від ВВП».

Крім рекордних загальних витрат, колишній Кабмін планував щедре фінансування окремих напрямків. Наприклад, «на подальше оновлення парку автомобілів екстреної медичної допомоги (наймасштабніше оновлення медичного автопарку за часи незалежності України) в Бюджеті 2014 року закладено 625 млн грн».

Сьогодні така бравада щодо витрат видається очевидно некоректною, зважаючи на складну економічну ситуацію в країні. Хоча неадекватними ці заяви були й раніше. Незадовільним стан економіки називав сам колишній уряд ще наприкінці 2013 року. Коли лунали гучні заяви про рекордне фінансування медицини, Україна активно шукала зовнішньої фінансової допомоги. І якщо колишній уряд дозволяв собі використовувати кредит від Росії для «найвищих в історії витрат», то з теперішніми позиками від Євросоюзу та МВФ не слід поводитися настільки необачно.

Без сумніву, збільшувати фінансування української медицини критично важливо. Та чи слід фінансувати її за рахунок бездумного вливання кредитних коштів?

Більшість грошей на медицину — це невисокі зарплати медичних працівників. У бюджеті колишнього уряду це залишалося незмінним: «85% цього бюджету піде на оплату праці медичного персоналу, а 15% — на закупівлю медикаментів, обслуговування та модернізацію технічної бази». Очевидно, що навіть великі зовнішні вливання в галузь додаткових коштів, які так тяжко даються країні, будуть лише несуттєво збільшувати офіційну зарплату лікарів. Системні проблеми медицини й далі ніхто не вирішуватиме.

Замість цього слід взяти на озброєння іншу стратегію — збільшувати фінансування галузі за рахунок її модернізації. Тим більше, що, уважно придивившись до фінансування медицини, ми побачимо, що грошей у ній не так уже й мало. Основне питання — на що їх витрачають.

Джерело: Глобальна база даних витрат на охорону здоров'я ВОЗ

* дані на 2014 рік — прогнозовані на підставі показників за попередні роки

- Загальні витрати
- Загальні державні витрати
- Загальні приватні витрати
- Витрати «з кишені»

Державне фінансування на рівні 5% від ВВП — справедлива мета. Але окрім офіційних витрат, сьогоднішню українську медицину щедро фінансують із приватних джерел. За даними Світового Банку, частка приватних витрат у загальному фінансуванні медицини складає близько 45%. Здебільшого це — оплата ліків та тінюві платежі пацієнтів. Ці платежі вже давно ввели Україну до клубу держав із чималими витратами на охорону здоров'я. Від 2010 року уряд нічого не зробив, щоб зарадити скороченню тінювих платежів пацієнтів чи відшкодуванню ліків. А це значить, що в 2014 році можна прогнозувати витрати пацієнтів в обсязі щонайменше 3,6% від ВВП на додачу до обіцяних 4,9% державних коштів. Таким чином, цього року Україна перетвориться на країну, в якій система охорони здоров'я поглинає 8,8% ВВП — значно більше, ніж, наприклад, польська чи турецька.

Джерело: Глобальна база даних витрат на охорону здоров'я ВОЗ

- Франція
- Польща
- Туреччина
- Україна
- Україна 2014 (прогноз)

Нагальну потребу посиленого фінансування української медицини не можна заперечувати. Однак нам слід змінити спосіб, у який ми думаємо про ці додаткові витрати. Україна має медичну систему, де витрати на медицину є, можливо, найменш ефективними в Європі. Вливаючи в цю систему додаткові зовнішні кошти, ми лише обтяжуємо бюджет країни та збільшуємо «медичну інфляцію» — постачаємо системі гроші, які не приносять здоров'я пацієнтам.

Джерела фінансування медичної галузі можна знайти в самій галузі. Вони — в тінювих платежах, у корупційних схемах, у неефективних практиках управління. Завдання нового уряду — модернізувати охорону здоров'я, щоб «визволити» ці кошти з системи й реінвестувати в її розвиток. **PRO**